

Kp. Magyar Nemzeti Múzeum Budapest VIII.

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Előfizetés: helyben negyedévre P 1-50
 Vidékre és Ausztriába postán P 2-20
 Külföldre egy évre 4 dollár. Egyes szám 12 fillér.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
 RÓNAI FRIGYES

Várkör 39. sz.

Telefonszám 23.

Hirdetések millimétersoronként 6 fillér.
 Szövegközötti reklámhír sora 20 fillér.
 Nyilttér sora 40 fillér.
 Hirdetések díja előre fizetendő.

Gömbös Gyula és Köszeg.

Gömbös Gyulát eltemették. Kemény magyarok, reményvárók és kisirtszeműk kísérték utolsó útjára a Vezért. Mert az volt: a magyar remények, az új utakra kapaszkodó magyar élet, a magyar akarás vezére. Eltemették. Napokig gyászoltak a harcos, fekete ujság betűk. Politikai ellenfelei is lábhoz tett fegyverrel, megrendült szívvel álltak ravatalánál. Az egész ország gyászt oltott: a miniszterelnök meghalt...

Gömbös Gyula a nemzet halottja. Mi, itt Köszegen mégis mélyebb gyászt oltunk. Mert úgy érezzük: nekünk több volt Gömbös Gyula, mint az ország többi, sok-sok városának, falvának. Nekünk nem csak miniszterelnökünk, diszpolgárunk volt. Nem csak az ország vezérét láttuk benne. Nekünk mélyebben vágott a szívünkbe a hír, melyet Németországból hozott a rádió — mintha legkedvesebb hozzátartozónkat veszítettük volna el...

Igen: sok esemény, beszélő cselekvés, semminek tetsző apróság mélyítette el a kapcsolatot az elhunyt miniszterelnök és Jurisich városa között. Nyugodtan állíthatjuk: Gömbös Gyula szerette Köszeget. Aránylag keveset időzött nálunk. Mégis egy-kettőre szívéhez nőtt a város.

Mit tett Köszegért? Csak néhányat sorolunk fel, amelyeket mindenki ismer.

Köszegen neveltette fiait. A négyszázéves mult csillogó kódét és a természet szépségét pompázó, küzdelmes életű kis határvárost találta a legalkalmasabbnak, hogy gyermekei magukba szívják a tudást az életiskolára.

A „Hunyadi Mátyás“ alreáliskolát főreáliskolává léptette elő. Új épületek születtek. Több, mint kétszáz diákkal és tanármberrel lett gazdagabb a város. Nagy darab kenyérhez jutatta Köszeg iparosait, munkásait.

Neki köszönhetjük a tisztiszeg érdekében tett, ha a város üdülő hatalmas épületét és az évenként benne megforduló többszervezete hozzá fordultak. Eltemették... Köszeg vezetőemberei is ott álltak a sirjánál. Magukkal vitték a város gyászát, fájdalmát. A

Köszeg társadalmának hódolata Gömbös Gyula emlékének.

A képviselőtestület gyászgyűlése. — Vitéz Szabadvány Ferenc nagyhatású emlékbaszáde

A városi képviselőtestület csütörtökön délután gyászgyűlést tartott, amelyen Gömbös Gyula miniszterelnök emlékének hódolt, Köszeg társadalmának nevében. Az ülésen a képviselőtestületi tagok teljes számban vettek részt.

Vitéz Nagy Miklós dr. polgármester megnyitója vezette be a gyászgyűlést. B-jelentette, hogy a képviselőtestület Gömbös Gyula emlékének akar áldozni a mai rendkívüli közgyűlés keretében. Mélyereji és kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elhunyt miniszterelnökről. Betegsége már hosszú idő óta izgalomban tartotta a magyar társadalmat. Hiába kérték az Istent, a nemzet nagy gyászának napján vitéz Gömbös Gyulát is magához szólította az Ur. Köszegnek különösen sokat jelent Gömbös Gyula halála. Diszpolgára volt a városnak. Az elhunyt miniszterelnök szerette Köszeget. Sokszor megfordult a város falai között, hogy — mint mondani szokta — az itt nevelkedő gyermekei körében pihenést találjon. Köszeg társadalmi mindig őrizni fogja a nemes lelkű miniszterelnök emlékét.

A polgármester kegyeletes szavait hallgatva a közgyűlés, majd egy percig néma imával áldozott Gömbös Gyula emlékének.

Ezután felkérte a polgármester vitéz Szabadvány Ferencet, a Nemzeti Egység községi kerületi elnökét, hogy mondja el a képviselőtestület előtt emlékbaszáde. A nagyhatású beszédet teljes egészében ideiktatjuk:

Melységes meghatottsággal állok itt, hogy megemlékezzek valakiről, aki már nincs. Valakiről, akinek nevével most tele van Magyarország, meg az egész világ, valakiről, aki előtt most legnagyobb ellenfelei is meghajlítják az őszinte elismerés és a legmélyeségesebb gyász zászlaját. Valakiről, akit mint minden nagy embert életében szakadatlanul támadtak, most azonban mindenki érzi nagyságát és pótolhatatlanságát.

Meghalt vitéz Gömbös Gyula, ez a hír száguldott végig percek alatt az egész országon és szíven talál minden igaz magyar. Mélyeséges az a fájdalom, amely elönt bennünket, *siratjuk Gömbös Gyulát, de könnyezünk hazánk sorsa felett is, mert akkor hagyott bennünket itt, amikor a legnagyobb szükség lett volna rá.* Most, hogy már nincs itt közöttünk, most válik

mindenki előtt világosság ki volt, mi volt, mit jelentett számunkra, kit vesztett a nemzet abban a Gömbös Gyulában, aki súlyos szenvedésteljes betegség csiráját évek óta magával hordva emberfeletti erővel küzdött, dolgozott, hogy megvalósíthassa nagy elgondolásait.

Ki volt Gömbös Gyula? Nem olyan politikai nagyság volt, mint amelyeket eddig ismertek ehazában. Egész más volt. Emberséges ember, magyar ember volt, aki minden magyart testvérének tekintett. Kivétel-egyenység tele hittel, bátorsággal és akarással. Hittem, hogy mindent meg is valósított volna, ha betegsége és halála ebben meg nem akadályozza. Az volt legnagyobb tragédiája, hogy nem érthette meg azt a napot, amelyre oly nehezen várt, amelynek elkövetésében szentül hitt s amely napon tudta volna igazi nagyságát, elhivatottságát megmutatni. Várta azt a történelmi pillanatot, amelyben az igazi nagy cselekedetek következtek volna el s igazi magyar sorstragédia, hogy a véget ezt a pillanatot számára nem engedte elérni.

Mi ellen küzdött Gömbös Gyula? A liberalizmus, nagykapitalizmus, feudalizmus, bürokratizmus és a szűkkeblű arisztokratizmus ellen. *S mit akart megvalósítani? Mindenekelőtt szociális reformokat s ezeken keresztül egy olyan életképes Magyarországot, ahol minden magyar megtalálja mindennapi kenyerét.* A felfordult forradalmaktól és ellenforradalmaktól megkínzott Európában egy új születendő Magyarországon ő is forradalmi reformokat akart megvalósítani. Bár ő maga nem volt forradalmár, csak ezen cselekedeteivel, elgondolásaival, terveivel és szociális munkájával mindenféle forradalomnak elejét akarta venni e hazában.

Egyszerű néptanítói környezetből származott. Faluban végezte részben elemi iskoláit. Első középiskoláit a polgári Sopronban. Olyan államférfiu volt Gömbös Gyula, aki a magyar társadalom minden rétegének igaz életét ismerte. Népi politikát csinált, mert származásánál, meggyőződésénél fogva mást nem is csinálhatott volna. Legnagyobb erénye a semmi megalkuvást nem tűrő hűzseretete volt. Talán csak most ébrednek sokan annak tudatára, hogy mit is jelentett az, hogy egy egyszerű tanító fia tisztán

a maga tehetségéből eljutott a legfelsőbb polcra abban az országban ahol bizony ez ezidáig nem igen volt szokásos. Talán halála rázza fel majd mindazokat, akik még mindig nem látnak, akik még mindig csak gyűlölködni tudnak s nem látják azt a rettenetes sok gazdasági, politikai, társadalmi, háborus, forradalmi és vörös veszélyt, amely felé az egész világ tart s amelyről oly találatlan lejegyzte meg a minap a nagy államférfiu Lloyd George, mi ez a mai nagy világ, hanem bolondokháza. Az angol külügyminiszter mondotta napokban Genfben: Európa államai nem éreznek egy más iránt egyebet, csak gyűlöletet. S ehhez a megállapításhoz mi szomoruan tehetjük hozzá, bizony igen sok mindenben ezt látjuk mi is itt Magyarországon. Gömbös Gyula keresztül akarta törni ezt a gyűlölet hullámot. Mindannyian tanuljuk, olvassuk a magyar történelmet, de kevesen értik meg igazi értelmét és vonják le számára a helyes következtetéseket. Gömbös Gyula ráeszmélt a magyar faj rákbetegségére, megállta, hogy mit jelent az a veszedelem, amely előtt a nemzet megint áll, ha sorsdöntő órákban társadalmi, politikai és vallási széthúzás marcangolja. Ezért akarta megteremteni a nemzeti egységet, ezért akarta végét vetni az önző pártpolitikának s herkulesi munkával dolgozott egy igazi nemzeti egység megteremtésén. Ezt gondolatainak ett mártírja. A sok-sok érdekelte őt az politikus, a sokféle érdekeltség sajátja állandóan rohamozta, támadta s addig támadta, míg magyar szíve felmondotta a szolgálatot. En úgy érzem, hogy ebben a kis városban azt a lobozót, amit neve alatt kezdettől fogva kitűzünk, amelyért küzdöttünk, abban a nemes értelemben akartuk megvalósítani, ahogy ő elgondolta. Hi ez nekünk se sikerült úgy, ahogy mi szeretnénk volna, egy okkal több hogy megértsük, milyen nehéz a politika eszközeivel oly ideális elgondolásokért küzdeni, miért mi is küzdöttünk.

Tegnap kísérté utolsó útjára vitéz Gömbös Gyulát a német nép nagyvezére Hitler, mélyeséges megdöbbenés sinkben és gyászunkban osztja fájdalmunkat az olaszok nagy vezére Mussolini. Vezérek, akiknek sikerült nemzetük nagy egységét megteremteni s hazájukat életképesé tenni. A

tisztelet és hála göröngyét dobták rá Köszeg Nagy Barátjának koporsójára. —

Gömbös Gyulát eltemették. De emléke sokáig nem fog elhalványulni. A küzdő dolgos magyarok mindig emlékezni fognak arra

a férfiura, aki összeszorított foggal, nagybetegen is harcolt az új magyar életért, győzelmét azonban megakadályozta a halál...

Köszeg népe is ezek között van. —

